EN 6 MYNGE.

Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii

BURIAAD-MONGOL YNEN

exolboonoi Komuniis (bolьşeviig) Paartiiin Buriaad-
ngol Moziin Komiteedoi, Buriaad-Mongol Avtonoomito
ed Socialiis Respyyblikiin Tybei Gyisedxexe Komiteedoi ba
sojuuzuudai Buriaad-Mongol Soveedoi yder byriin oorgan

№ 54 (2087)
1937 onoi MAARTIIN
8

14-dxi zilee garsa.

Ulaan-Yde
BMASSR

122 Zyil. SSSR-te bolbol exener zondo azaxuin, gyrenei, sojol bolbosoroloi ba niite poliitikiin baidalai ali byxii ereşyyltei ab adli erxenyyd olgogdodog baixa.

Exenernyydei ene erxenyydii bejelyylen edlexe argaнь xadaa exenernyydte bolbol ereşyyltei adli azal xexe erxe, azalai xylehe ba amaralta abxa erxe, sociaalin straxovaani ba erdim huralgiin erxenyydii olgoxo jabadalaar, exe ba nilxanuudai intereesii xamagaalaxa gyrenei xamagaalalgaar, narailaxa exenernyydte azalai xylehe tylelgeteigeer amaralta ygexe jabadalaar, tyrelgiin ger bagaşuudai jaasli ba seserligei olon yrgen gazarnuudaar xangagdadag baixa.

(SSSR-ei Konstituuca).

137 Zyil. Exenernyyd bolbol ereşyyltei adli hungaxa ba hungagdaxa erxetei baixa.

(SSSR-ei Konstituuca).

MYNƟƟ YDER—BYXE DELEXEIN EXENEREI KOMUNIIS YDER

nai socialiis Exe oronoi exenernyyd, aguu jixe d arad zomnai Staalinai tituuciin zabxalanta ulaan byri deere yrgeze, ene i temdeglene. Ene yderii delxein revoluucaşan, ty- exenernyyd temeseleigee r temdeglene.

enin—Staalinai paartiiin berieer manai soveed exe- yyd Xydelmerişen Tariaa- gyrenei tegşe erxetei laniin bolzo şadaad, jamar eegyi zoltoi zargaltai bai oroнiinь, kylьtyyrete, ba , bajartai, sengeleg, socia- za baidalai jamar baxatai rligaar temeseze jabahiinь xaran haixaşaaza, hegşe- ne yderii manai Exe oron rgene. Manai socialiis Exe i azyiledberi, zam xar- ydee azal, gegeerel kylь- , oron gyrenee xamagaa- bolon soc aliis baiguulal- kamag byxii froontnuudta sag byri xabatai geroiiz- xaruulza jabaa tyg tymen exenernyydeigee xehen ehen xereg zorigiinь xaran haixaşaaza ene yderii eglene di.

veed oronoi exenernyyd eeree tegşe erxetei, yne- e byrin tyges erxe syleэ- graazdanuud bolhoniinь a proletariaadai aguu jixe luuciin yre, socialiizm ulhanai yre myn. Exene- rxe syleeji xahaxa xizaar- xaanta zasagai xuuli uudii proletariaadai so- s aguu jixe revoliuuca ne- laisaar usadxaa hen. Saa- , exenernyydii byxii aza lai, azalxydelmeriiin, nii- aldalaitalaar tegşe erxetei oxo gehen zorilgo socialii- l xamta xysendee oroho- Staalinai Konstitucaar ba- daad jabana.

veed socialiis oronoi exener- azyiledberide xydelxedee rş halbarida, jamarş orioo oto maşiinaar, jamarş mer- eer xydelxedee eregteiner- neges dutuugyi jabana. n olon tymen staxaanovşa, noosovşo exenernyydei ne- dar yder byri yzegdene dana geeşeb. Motoorşon, rь gy metiin maşiinada elzeltei exenernyyd ereg- ydhee ylyy xurdanaar, şanartaigaar xydeleed, nhee ylyy jixe olzo oldog ali olon baina.

lxoozdo abaad yzebel myn elen. Traaktorşa, lioodçig, baajnşa kolxooznig exener- l eregteinertei myriiseed ee bulidag uşar xaa gazar olon. Kolxoozoi le baidal e exererii ynexeer erxe- yleetei baidalda oruulaa kolxoozoo le bexizyylxii, uulxii jyynheeş ylyygeer manai xydee exenernyyd oroldono.

Vinograadovoi basagad, Mariiija Deemçenko, Paaşa Angeliina, Kovardag Paaşa... Arzuutova Mariiija, Miasnikoova Agaafi, Namsarain Dariima, Delegpelei Erdeni, Şambiin Mariiija, Zorigtiin Dulmazab, Badmaserenei Dulgarma, Zalsarain Balzanima, Texiin Balzad, Ivaanai Darizab, Namsarain Xanda, Balsain Mariiija... xedii mingan, xedii tymen aldartan, soloton toolozo baraşagyi...

Grazdaan dainai zilnyydte ulaan partizaan otriaaduudii xytelberilehen olon tymen exenernyydhee exileed mynee yderei staxaanovşa, udaarnig exenernyyd ba soveedoi, paartiiin, profsojuuzai, azyiledberiiin kolxoozoi jabuulgii udaridaza, xytelze jabaa exenernyyd xyrter; Ulaan-Ydehee jabagaar—sanaar Moskvaa xyreed delxeide aldarşaza, soveed, buriaad exeneree aldarşuulza baigaa zorigto taban basagad xyrternai hanaad yzee haa, exenernyydei xamaadalgagyigeer proletaariiin revoliuuciin, socialiis baiguulaltiin neges xereg xyseldeegyi, azalşan exenernyyd bultandanь edibxitei orolsodog hen, orolsozo jabana, ulam edibxiteigeer orolsoxo.

Gaixamşag ilaltataigaar ene xyrhen socialiizmiin zam xargiinь Staalinai Konstituucaar tujaatuulagdaad baixadanь, maartiin naimanai bajarta hain yderii temdeglexedee, dutuu dundajaa haitar obiioorozo, saaşadaa Leenin—Staalinai aldarta paartiii, aguu jixe bagşa araduudai mergen voozdь nyxer Staalinaa nyxed soraatnigtainь bulad xana şingieer beje sedxileeree xyrieelen daxaza komuniizmda xyrxee zoriltoi.

Paartiiin, soveedoi, niitiin emxi organizaacanuud exenerei dunda xexe poliitikan bolbosoroloi xydelmerijee ulam xyse oruulxa, yseg tanixa bolgoxohoo exileed, exenerii deede hurguulida jabuulxa, poliitikiin, gyren tyriin, oloniitiin, azaxuin udaridaxa jabuulgada exenernyydii ulam olooronь oruulxa yyrgejee erxim xeşeeleer jabuulxa johotoi.

Exenernyyd byri olonoor staxaanovtanai xydeleende, udaarnigai xydeleende orolsuulza, xojordxi tabanzilei hyylşiin zilei tysebii ylyy gartar xyseexe ba faşiizmiin haltar bolhon troocki-zinoovjevtonoi xorolol, tagnuul, hyidxel mete ajuul xyneelhee xairata Exe oronoo byri heremzeteigeer xamagaalxa bolgozo, olon tymen exenernyydii şine şine ilaltanuudta xyrgeje.

MOSKVAAHAA ULAAN-YDE

Myneeder Moskvaa goorod manai zyrxelig basagadii uunaar ugtaba. Fiiniş „Dinaamiin" stadioon deere bolzo, de 30 minga garan xyn bailsaa. Basagdai bejenyyd herg xyxiyyn. Edener manai naidabariii ynen zyrxenhee yrgee.

Buriaad-Mongoloi aradta ba aldarta komsomoldo bolьig amarşalga xyrgeneb.

M Jerbaanov

(Maarta 6-da elьgehen telegraama).

EXENER TUXAI

„Byrzyaa bolbol eereingee hamagii yiledberiiin jyre le zebseg geze xaradag" (Komuniis paartiiin manifeest).

***

„Myneedee exener bolbol niitiin yiledberilelgiin azalhaa zailuulagdahan baixadanь, exenerii syleelxe, tereenhi ere xyntei tegşe bolgoxo geze... bodoltogyi baina..."

(F. Eengelь).

***

„Exener zonoi tegşe erxegyi ba sociaalьna talaar bejee daagaagyi baihan sagta xyn tyrelxiteniii syleelexe tuxai bodoltogyi"

(A. Beebelь).

***

„Soveed Rossiin exenerei baidal mynee jamar be gexede, ton tyryyş gyrenyyddexi exenerei baidaltai zişeegyi ideaalьna baina"

(V. Leenin).

***

„Soveed Xolboonoi exenerei too tomşogyi koloonnonuud jireedyin gerelte, angigyi bylgemii ugtan dabşaza jabana."

(K. Ceetkin).

***

„Kolxoozuudta exener—jixe xysen... Manai ujalga bolbol, kolxoozuudta exenerii saaşadanь debzyylxe ba ene xysii xeregtenь oruulan jabuulxa bolnobdi"

(I. Staalin).

***

„SSSR-te bolbol exener zondo azaxuin, gyrenei, sojol bolbosoroloi ba niite poliitikiin baidalai ali byxii talaar ereşyyltei ab adali erxenyyd olgogdodog baixa."

(SSSR-ei Konstituuca).

BMASSR-ei TGK-oi III seessi neegdebe

Maartiin 6-ai ydeşiin 7 çaasta Buriaad-Mongol gyrenei teaatrta BMASSR-ei Tybei Gyisedxexe Komiteedoi III seessi neegdebe.

• Seessi bolbol xelsexe zyilee batalhanai hyyleer, proletaariiin aguu jixe revoliucioneer, BK(b) P-n GK-n Politbiyroogoi geşyyn, SSSR-ei TGK-oi preziidiymei geşyyn xynde azyiledberiiin Aradai Komisaar aad naha barahan nyx. S. K. Ordzonikiidziin xyndii xyl deere bodozo joholobo.

Udaanь, xelsexe zyildee orozo, 1936 onoi biydzeedei gyisedxel ba 1937 onoi biydzeed tuxai nyx. Dorziijevei elidxel sonosobo.

Nyx. Dorziijevei todo honor elidxelei hyyleer, seessi bolbol maartiin 7 oi ygleenei 10 çaas boltor zabharlaba. 7-oi ygleegyyr seessi bolbol BMASSSR-ei finaansiin Arkom nyx. Bazaroonoi elidxel sonosoxo baina.

ZURAG DEERE: „Olon ulasuudai exenerei komuniis yder—maartiin 8 mandaxa boltogoi" gehen plakaad; eneeniii Ogilz gargaba.

MOSKVAADA

Maartiin 6-ai yder, Moskvaagai sagaar yderei 2 çaasta Buriaad-Mongoloi sanaşan basagad Moskvaa xyrbe.

Ulaan-Yde Moskvaa xojoroi xoorondiin jabaganai—saniin geroilig ajan dyyrbe!

Buriaad-Mongol aradai zyrxelig doriuun basagad komsomoolşuud Maruusi Xaaxalova, Veera Liybiimskaja, Liiza Konstantiinova, Sooni Texeejeva, Naasti Synxyyjeva ba tedenei komandoor Leoonid Bobiikin, politxytelberilegşe Aleksaandr Sazoonov gegşed Baigal şadarai xada uulanuudii, Sibiirei xyiteniii, Baraabinskiin taliin şiryyn halxiii, Urial şiliin oi taigii gatalan garza, 6070 kilomeetr ajan zamii tuilaba.

Zorimgoi zaluu yxidte aldar! Өөhedeingee geroilig ajan jabadalaar Buriaad-Mongol aradai aldar suu ba baatar xysii, tereenei Exe haixan orondoo, bolьşeviig paartidaa, araduudai aguu jixe voozdь nyxer Staalindaa xizaargyi duratai inag ba bejee ygehen bygedii demonstraacalan xaruulhan zyrxelig basagadta Buriaad-Mongoloi byxii azalşanai ymenehee xaluun bajar.

Exenerei elektre mete zorig

Soveed socialiis oronoi tymen bajasxalanta Ulaan Moskvaa zorizo garhan, Buriaad-Mongol oronoi gaixamşag gabijaata basagadai aldarta jixe ajan zamai dylete bajariiji minii zyrxen daaza jadana.

Byxe delxein arad tymenei aguu jixe bagşa Staalinai ymene eehedeingee, inag socialiis Buriaad-Mongoloi enxe elyyr baidal, edir zaluu exener yjiin xursa xatuu zorig ba omog sogtci olon azalşiin xyxiyy bajar seltiiji xyrgen oşohon, erxim sanaşa baatar doriuun basagad tandaa, tanai tyrelxi Buriaad oronoi uran zoxioolşo minii beje zyrxeneigee xaluun bajasxalan xyrgeed, byxe delxei deere tyryylen baiguulhan tyyxete mynxe gabijaajiitnai xyndelnem.

Socialiis Soveed oronoi sojolto xysen mandaxa boltogoi! Sog tygelder Buriaad-Mongoloi azalşan exener mandaxa boltogoi!

Xoca Namsarain.

SSSR-te bolbol exener zondo azaxuin, gyrenei, sojol bolbosoroloi ba iiite poliitikiin baidalai ali byxii talaar ereşyydtei ab adali erxenyyd olgogdodog baixa.

(SSSR-ei Konstituuca)

1935 onoi nojaabriiin 10-da paartiiin ba zasagai xytelberilegşedtei sviookliin pooliiin udaarnig-emegteişyydei uulzalga deere nyx. Staalinai xelehen ygehөө

Kolxooz bolbol emegteişyydii azalta yderөөr sylөөlhen ba tedenerii bejee daaxa erxetei bolgohon b... Ondoogoor xelebel, tedener basagan jabagşa şingiee esegedee bişe, hamgan bolhon ... noo eregteidee xydelenegyi, xarin nen tyryyn өөrtөө xydelmerilene. Ene xad... tariaaşan emegteişyydei sylөөte baidal, ene xadaa azalşan emegteişyydii ali byxii azalşa eregteişyydtei ab-adali bolgozo baihan kolxoozoi balguulalta geeşe. Gansaxan iime yndehen h...ri deere, iime erxe baidal soo iime erxim hain emegteişyyd garza şadaxa bolno. Ti'me ...ь bi xadaa ene yderei uulzalgii jyre tyryy zonoi zasagai gazarai geşyydtei uşar... ...engiin xereg bişe, xarin sylөөlegdehen azaltai emegteişyydei ilalta ba şadabar... ...straacalan xaruulza baihan bajarai yder geze xaranab.

...Xuuşan sagta iime emegteişyyd baigaagyi ba bii bolzoş şadaxagyi baigaa.

Socialiizmii baiguulagşadai xani nyxed

Selengiin paroxoodstvo deere inzeneer-texnikiin xydelmerilegşedei ba staxaanovtanai exenernyydei xydelөөn ulam byri yrgedeze baina. Yngeregşe zilde exenerei dunda xydelmeri emxidxegdeegyi baihan bol mynөө exenernyydei soveed 20 garan edibxiteniii emxidxen negedxeze gerei ezen exenernyydei dunda zygөөrgyi jixe xydelmeri jabuulhan ba eregtei nyxedeigee xydelmeride bodoto tuha xyrgedeg boloo.

Exener edibxitenei xehen xydelmerinь gee haa: xyygedei jaaslida xereglegdexe 460 xeheg dotor xubsaha ba 30 xeheg ştoor uralan ojobo, xyygedei naadaxa talamai seberleze, seber elihe adxahan baina. Emegteinerei huralgada ba xymyyzelgede xereglegdexe nom, tetraaduudii xudaldan abza taraahan baina. Navigaaciin yjede xeden olon paroxooduud deere ulaan bulanguudii şineer bii bolgohon. Ispaaniiin exener xyygedte tuhalamza bolgon 556 tyx. mynge sugluulza elьgeegee. Myn exenernyydei dundiin yseg bişeg medexegyi jabadalii usadxaxa xydelmeri erşemteigeer jabuulna. Priisstenь deere 100 toonno tymer xeregsel exenernyydei xysөөr paroxoodto aşagdaa hen. Olon paroxooduud deerexi, yligerlexede, „Buriaad-Mongoolec“ geze paroxood deerexi komaandiin dunda A. M. Sideelьnikova gegşe bolbosorol xymyyzelii ynen bodoto emxidxegşenь bolzo şadahan baina. Tere paroxoodoi Ulaan-Ydejөө busaza jirexede nyx. Sideelьnikova paroxoodhoo egee hyylşiin xyn bolon garaza oşodog jym. Komaandiin liyyk, paalyb g. m. ugaaxa, seberlexedenь egee tyryyşiin xyn bolon xamahalsadag jym.

Mexaanig nyx. Abojiimovei exener nyx. Sideelьnikova haa dutuugyigeer xydelmeriledeg, xojuulaa xoorondoo myriisөөtei jym. Edeen şingieer xydelmeriledeg exener edibxiten Selengiin paroxoodstvo deere ne lieed olon. Aksioneenko ba Sazoonova xojor zarьma baarzanuudai kajuutii zişeete bolgohon baina.

Mynөө ede exener edibxiten sydoremoontiin zavoodoi xydelmerili haizaruulalsaxa tuxai xydelmeri jabuulalsaza, ceexnyydii ariuun seber bolgolsozo, xydelmerişedei baira ba xydelmerilexe gazariinь haizaruulalsaza baina.

S. Petroov.

Zoltoi ba zargaltai exenerei oroldolgo

Gazaa zosoogyi ariuuxan seber baişan. Eneen soo imagta emegtei nyxed alba xedeg jym. Ene bol Selengiin paroxoodstviin jaasli.

Ydiinь neexede, bişiixan aad, ariuuxan ugtamziin tahag, ende orozo jiregşe exener oilgomtorgyi gadar xubsahaaraa saaşaa zergelee baihan tahagta oroxoo zabdaxadanь, yydenei xazuuda baihan sagaan xalaadtai komsomool basagan ugtaad urin zoxidoor:

— Iimeer orozo bolxogyildaa —gebe.

— Jaaxadaa bolxogyib: Bi komiisahaa jirehen xyn bi...

— Xalaad ymedөөd orogtii...

Yder byri, yglөөnei 8 çaashaa exilze ene baişanai baidal xyxiyy zugaatai boldog jym. Vraaç Niina Şabaalina sogtoi xyxiyy, exe şingi өnxerexe sedxileer, ene baişanai 31 bişiixan „ezedii“ yglөө byri tuşaaza abadag jym. Tedenei dunda bişiixan buriaadş bii: orosş bii; ukraiinş, tataarş bii. Tiigeed bultadaa ebtelxenyyd, naadaxa xyxixiinь xaraza xanaşagyi. Exe esegenerlinь yre xyygedee tere baişanda asaraad, hanaa amar xydelmeridee oşodog. Tedenei şuujaan zarьmdaa şixe dyliirme boldog; jamarş xysen şuujaajiinь zamxaaza şadaxagyi şingi baixa jym. Tiigeed xymyyzyylegşiin bii bolxoloor, tede „Zeeni abagai“ gelden gyildeze jireed, toiron ahaza baixa jym.

Xyygedte xandaza Niiniin xelehen yge tende baihan xyygedte xuuli boldog. Xexe gehen jyymiinь xyyged jixe durataigaar xedeg. —

Amaxanaa angai daa—gexedenь xyygen amaa angaixa jym. Ede xyygedee egee jixenь nege nahatai, egee baganь —mylьxize şadadag bolohon baina.

Aaa—ge daa—gexedenь

A... a.. a... gene.

Yder byri vraaçda yzyylxe, seberxeneer xubsalxa bişiixan ordondoo sengeze, xyyzeze ynzene. Seseg nabşahaar şimeglehen ariuuxan tahaguudaa baişangai „ezedei“ ezelxede, tendexi baidal tad ondoo bolzo, tedeenei hanalanь xadagalaatai baihan naadxuurnuud teeşe xandana. Tiigeed, tere naadxuurnuudii mynөөgyyr abza bolxogyi...

Tedenei ydereinь yglөөnei beje zahalgaar exilne. Teree nei hyyleer niuur garaa ugaaxadaad, zөөlexen arşuulnuudaar arşaad odool naadan zugaa exilze, eldeb haixan naadxuurnuud: arslan, zaan, morid, avtomobiilь, bymbege, şaar g. m. tedenei ezemdelgede orodog. Naadanai „şaralan“ talaxada, xyygedei zarьmanь xymyyzyylegşedei xandaza—„Joolko“ tuxai duu duulaldaja, Morooz ybegezөөl yliger xөөreldeje geldeze, dyxeriglen huugaad duu duulaldaza, xymyyzyyleg şiingee yliger, tyyxe xөөrexiinь duulaza huudag jym.

Tилheer baitar 12 çaas bolzo Antoniina abagai amtatai ajatai xool beledxeed, zaluuxan „ezedee“ xoolloxli uriza, şyle, katleet baraigarai kaaşa, kiseelь zimeş kompood g. m. helgyylen xyndeldeg jym. Xyyged bajartai xyxiyy Antaniina abagaingaa ajataigaar xehen xool, amtarxaza baiza edieed, gar niuuraa ugaagaad, өөhedeingee xebteride oşozo 2 çaas xaxad tuxai xebteze amaradag. Tiigeed baha naadan, baha duun, xөөreldөөn exileed ydeşe boltor yrgelzeledeg jym..

Urdanь xyygedii iimeer xymyyzyyldeg jabadal ogto ygei baigaa.

Mynөө, sengeleg xyxiyy, zargaltai baidaltai bolhon socialiizm baiguulagşadai yre xyyged Staalinai anxaralaar xyrieelegden xymyyzeze baina.

Exe esegenyydeigee, xydelmerişen angiiin bolьşeviig paartiiin, aguu jixe Staalinai xeregii, temeselii yrgelzelyylxe ene xyyged xenei garaar, xenei oroldolgoor xymyyzeze bainab?

—Exenernyydei, manai zolto soveed exenernyydei garaar, tedeenei oroldolgoor xymyyzeze jabana.

P. Sergeejev.

Sanaşan basagaadai Moskvaada dyteleөd jabaxadanь
TASS-n bişehen telegraama

ULAAN-YDE—MOSKVAA

Maarta 6-da Moskvaa oroxo

MOSKVAA. *Saniin spoortiin tyyxede yzegdөөgyi, Buriaad-Mongoloi taban baatarlig basagadai gerojlig ajan dyyrexe bolbo.*

1936 onoi oktiaabrь harada **Mariija Xaaxalova, Naastia Synkyyjeva, Liize Konstantiinova, Veera Liubiimskaja ba Soofьja Texeejeva** *gegşed Ulaan-Ydehөө garaa hen. Edentei xamta ajanai komandiir Bobiikin ba poliitikiin xytelberilegşe Sazoonov gegşed garalsahan baina.*

Tyryyşiin mingan kilomeetr gazarta, sahagyi baihan deerehee, jabagaar jabahan baina. Tereenhee saaşanь jamarş xynde berxii tuilan, xura boroo, halxi şuurganda, xada uulada, tala gubida xaagdaa haataagyi sanaaraa jabahan baina.

Buriaad-Mongoloi gerojlig sanaşad delxein rekoordii baiguulaa. Buriaad-Mongol aradai baatarlig basagaduud maartiin 6-da Moskvaa oroxo baina. Ulaan niislel xaluun ugtamza beledxeze baina.

(*TASS*).

Finliaandiin zasag yyrgehөө arsaba

Gelьsingfoors, *maartiin* **3.** Finliaandiin zasag ysegelder yyrgehөө arsaba. Prezideent Kalliio, şine kabineed emxidxeter, tuşaaldaa yldiit geze zasagii guihan baina.

„Syomeen sociaal-demokraattii" geze gazeedai medeesehenei johoor, ysegelder prezideent, seejmiin tyleөlegşe sociialist Xakkiila gegşii uriza, tereentei şine kabineed baiguulxa tuxai jariidahan baina. Seejmiin olonxidonь tyşeglexe zasag baiguulxii seejmiinxid bygedөөrөө xysene geze Xakkiila prezideentde medyylbe.

Tere ydeşenь prezideent,seejmiin sociaal-demokraat Fraakciin tyleөlegşe Taanner gegşii urihan baina. Demokratiis platfoormotai paartinuudai bygedeinь xamtarahan koalliicioon kabineed baiguulxii sociaaldemokraaduud xysene geze Taanner medyylbe.

MOSKVAAGAI XEBLELNYYDTE

Buriaad-Mongoloi baatarlig sanaşad--basagadai Ulaan niislel de dytelexe byri. Moskvaagai xeblelnyyd edende tusgaar an xaralaa ulam jixeer tabihan baina.

Ene yder (maarta 5-da) Moskvaagai xeden olon gazeeduud gaŕamşag ajan zam tuxai zyilnyydii bişehen baina.

„Tryyd" gazeed ajanai poliitikiin xytelberilegşe Aleksaandr Sazoonovoi bişehen zyilii „Moskvaa teeşe"—geze garşaglahan baina. Nyxer Sazoonov ajanai xynde berxeşeelnyyd tuxai jarixa zuuraa, bişexenь: „niitiin ujalganuudii dyyrgexe tuxai bidenei xemnaiş martaagyi. Ajanaigaa tyryyşiin yderhөө exileed, manai basagad oloniitiin daabari abhan baina. Liize Konstantiinova—komsomoolooi emxidxegşe. Veera Liubiimskaja—ajanai xaniin gazeedai redkoleegiin ğeşyyn ba uran haixanai naada xaruulxa beledxelei xariuusalgata emxidxegşe. Mariija Xaaxalovaa—foto kryzoogoi staarosta. Naasti Synkyyjeva yndehen uran haixanai naadanuudii amaraxa yjedөө xaruulxa beledxel jabuulxa xariuusalgata niiur baina. Sooni. Texeejeva teaatr, myzei ba busa alban gazarnuudta oşoxo, xyrexe jabadalii beledxene. Manai ajanşad tolgoi • byridee tusxai ujalganuudii dyyrgedeg baina"

Manai basagad „lejka" geze foto aparaadtai aad, tereenee xysed medexe bolzo, foto gazeed gargadag boloo: Soveeduudai VIII Xuralai xydelmeriii, Ispaanidaxi grazdaan dainai baidalii algasaagyi xaradag yzedeg, Staalinai Konstituuciii şudalan yzehen, xeden olon literatuuranuudii unşahan, xeden olon gooroduudai teaatr, myzeide orohon, faabrig ba zavooduudii yzehen baina geze nyx. Sazoonov medeesene.

Tereenhee saaşa, Sazoonovoi bişexenь:—„Bidener bajasxalantai, xyxiyyn, doriuunuud Moskvaa teeşe zoriżo jabanabdi. Bidener Buriaad-Mongol, Ydmyyrti, Başkiiri, Çybaaşi, Tataar ba busa respyyblikenyydei araduudhaa manai bajasxalanta sociaiiis Exe oronoi jalarama naran—nyx. Staalinda xaluun amarii xyrgexiin tulda niislel goorod oşozo jabanabdi".

***

„Rabooçajaa Moskvaa" gazeed „Ulaan-Ydehөө—Moskvaa teeşe" gehen zyil soo bişexenь: „Buriaad-Mongoloi sanaşad-fizkylьtyyrnigyyd өөreingөө ajan zamaar xatuuzal ba erelxeg zorigoi zişee xaruulaa". Ene gazeed ajanşad--basagadai zamdaa abhan bişegyydii tolilolsohon baina. Nege kolxoozdo jireze amaraxa zuuranь, sanaşadai jarixiinь arba negetei basagan ton anxaraltaigaar, duratalgaar sonoshon baigaa. Gente zamdaa jabataraa ene basaganai bişegii Veera Liubiimskaja abhan baina. Ene bişegenь:

„Xyndete Veera aa! Bi taanarai ajanda jaaza jabahaniitnai aşuuhan aad, taanarii aradzon jaaza ugtaab geze asuugaagyi baibab. Bi „Rooberta Giljeenta" geze duu elьgeexeb gee hem. Bi eneent „Pioneerei Praavdaar" damzuulan noototoinь elьgeexeb. Hurguulidaa jireed taanar tuxai xeleeb. Huragşad minii xөөrexede ton anxaraltaigaar sonosoo. Zygeer, taanar tuxai delgerengii xeleze şadaagyib, jyyb gexede bygediinь medexegyi baigaab. Ygleөgyyr manai gerei xazuugaar yngerexiitnai xaraa hem. Bygede nyxedtөө amarii xyregegtii"

Basagadai komaanda Moskvaahaa xolo bişe. Moskvaa xyrter 157 kilomeetr yldөө. (TASS).

Ispaanidaxi grazdaan dainai baidal

Dainai froontnuud deere

Pariiz, *maartiin 4.* (TASS). Ispaanihaa medeesexenь, tybei froontdo bolzo-baigaa baildaanda respyyblikiinxid buliuu jabana. Maartiin 2-to Taaxo myrenei rajoondo şine poziiconuudii ezelebe. Yimyyleeşed jixeer gemtee. Respyyblikiinxid xeden olon vintoovka buunuudii buliaaza abba.

Madriidai froontdo respyyblikiinxid өөhedeingөө poziicii haizaruulaa. Respyyblikiin artileeri yimyyleeşedei poziicii amzaltataigaar boombodobo.

Eskoriaala—Aviile rajoondo respyyblikiinxid Navalьperaaliii boombodohon ba myn xeden ataaka xehen baina. Monkiooa yçaastogto (Madriid şadar) yimyyleeşedei xehen koontrataaka soxigdobo. Francuuzai xyyrgiin rajoondo respyyblikiinxid yimyyleeşedei poziicii amzaltataigaar ataakalba.

Xaraama myrenei rajoondo yimyyleeşed xysetei ataaxa xeed respyyblikiinxidte soxiuulba. Ende yimyyleeşed jixeer gemtee, xeden batareinuudaa aldaa. Dyrben çaas soo dailaldaad, yimyyleeşed suxariaa. Yimyyleeşedei xojor roota sym usadxagdahan baina.

Ysegelder yimyyleeşed, Eelь Pardoo rajoonoi La Koryyni şadar aldahan teritoorioo texeryylxiin tylөө ataaka xeed soxiuulhan baina. Yniversteedei goorodoi rajoonoi Yseere yçaastogto myn le baildaan bolhon baina. Ende jixe udaan dailaldahanai hyyleer yimyyleeşed suxariaa jym xa.

Respyyblikiinxidei dobtolgo

Pariiz, *maartiin 4.* (TASS). Madriidhaa medeesexenь, 23 çaasai turşa soo dailaldaza, respyyblikiinxid Talabaveera ba Toleedo xojoroi xooronduur Taaxo myreniii gatalaba.

Badaxoosoi unahanai xoino ene rajoondo Gvadalyype ba Aliaa geze tolgoiji ezeleze baihan aradai miliiciin otriaaduud yimyyleeşedte xaşuulza Sijeerre-de Gvadalyype ba Robleedo deelь Byeej tosxon oruu suxariza (Taaxo myrenhөө uragşaa 35 kilomeetrte), tendee bexizehen baina. Myn xojor ondoo koloono Okaanьjahaa (Toleedohoo zyyntee) baruulzaa şigleze suxariaad, negeniinь San-Bartoloome de Las Abijeertas (Taaxo myrenhөө uragşaa 15 kilomeetr) orozo, nygөөdenь Eelь Pyeente deelь Arsobiispo (Taaxo myrenei erjede) orozo tendee bexizehen baina. Ene gurban pyynktde suglaraad baihan respyyblikiinxidei seregyyd (3 minga şaxuu xyn) hyyişiin gurban nedeeli soo San-Bartoloome de Las Abijeertas şadarai rajoonuudii ezeleze exilebe.

Malьpiikii (Taaxo myrenei erjede, San-Bartoloome de Las Abijeertashaa xolşo 15 kilomeetr) ezelexe zoriłgotoi dai exilexee zasagai seregyyd fevraaliin 28-da belen bolood baigaa.

Ene dain maartiin 1-de Zneeльva ba Malьpiika rajoonuudta exilebe. Ende respyyblikiinxid myreniii gatalaxiin tulda 12 çaas soo temesebe. Edenei dobtolgodo artileeri ba aviaaca tuhalalsahan baina. Hyyleerenь respyyblikiinxid xyyrge ezelebe. Taaxo myrenhөө xolşo 3 kilomeetrte baihan Mesekaare tosxondo respyyblikiinxidei oro xo yjede hyni bolhon baina.

Yimyyleeşed jexeer gemtehen balbaş respyyblikiinxidii ataakalxii xeden daxin hedehen baina. Tiigeheş respyyblikiinxid soxizo, ezelehen tosxondoo tybxineze, Taaxo myreneigөө poziicii bexizyylbe. Ene ton tyrgen teempeer jabuulagdahan dobtolgo bolbol Talaveera—Madriidai tymer zamii ba tereenei Toledeo orohon asii ezelexe jabadalda jixe udxa şanar tai baina

Madriid goorodoixid agaarai dainii adaglan xaraza baina. (Sojuuzfoto).

Madriidii arşalaxa komiteedoi medeesel

Pariiz, *maartiin 4.* (TASS). Gavaas aagenstvo, Madriidii arşalaxa komiteedoi mynөө yder tunxaglagdahan medeeselii damzuulna. Tereen soo xelegdexenь, Eelь Pardoo rajoondo respyyblikiinxid dai xeze өөhedeingөө poziicii haizaruulba.

Yniversteedei goorodto respyyblikiinxidei bulahan xeden miiina tehereze yimyyleeşedii jixeer gemteebe.

Tyyrce-Germaaniin naimaanai xarilsaan xursadahan zandaa

Staambyl, *maartiin 4* **(TASS).** Tyyrce-Germaaniin xudaldaanai xarilsaan xursadahan zandaa. Staambylde maartiin 4-de eeksportiin (xari ulasta ed tovaar xudaldaxa) goorodoi byxii fiirmenyydei tyleөlegşedei zyblөөn bolbo. Staambyl goorodoi fiirmenyyd 8 miilioon tyyrciin liirei eeksport gargaxa ujalgatai baina. Tyyrciin Respyybliikiin tybei baankiin Germaanitai naimaa xexe jabaldaanь krediit ygexөө bolьhon deerehee ede fiirmenyyd eeksportiingөө ujalgii dyyrgexe argagyi bolood baina.

Faşiis Germaaniin Balkaan ba Dunda Evroopo oruu poliitikiin ba ekonoomikan ekspaansi jabuulxa gehen meetodiinь Tyyrciin gazeeduud eliryylhen elişelhen zandaa baina xa.

HYYLEE MEDEENYYD

MOSKVAA—YEELLEN—MOSKVAA

Xoito mylihen dalain zamuu. dai Tyb Ypravleenida abhan medeegeer, maartiin 4-de Moskvaagai sagaar 4 çaas 45 minyytede liioodçig Fariix Jakuutskhaa Veerxne-Koliimsk şiglen niidebe.

6 çaas 30 minyytede Fariixiin samoliood Breest-Xelьdzaiji (Aldaan deere) yngerөө.

(TASS).

BMASSR bişegei 42 maşiina abna

Moskvaa, 4. (TASS). 1937 ondo byteegdexe bişegei maşiina nuudii xubaaxa tysebii şine alfaavidai Byxexolboonoi ceentr Komiteed batalaa. BMASSR 42 maşiina abxa.

Xuuşan sagta exenerei ali tuxai daralaltada baihanii xaruulhan dokymeentnuud

Yniee ba... exenerii bedirelge

Moskvaagai Ober—policejmeejsteriin prikaaz

1822 onoi maartiin 29-ei yder.

Armiaanai dvoriaan Ivaan Izmaajlovta xabaatai bygөөd, kniaaznuud Goliicentanai gerei xaşaa soohoo baigşa maartiin 25-ai yder garza oşohon ynieeji ali argaar bedireze oroldoxiin zarlal gargagdaba. Ynieenei zyhenь xadaa: xyri-alag, xamar deeree bişiixan xara mengetei, baruun eberiinь xaxadtaa xyrter xuxarxai. Tus ynieeji olhon xyn, tereeniii ezendenь asaraxa tuşaaxa xeregtei...

Generaal-majoor Şylьgiiin.

Moskvaagai Ober—policejmeejsteriin prikaaz

1822 onoi maartiin 4-ei yder.

Xooloin nyyrhe arilgaaşan Semioon Saveelьjevai hamgan aad zugadaza oşohon Fedoosi Tiixonova gegşii ali argaar bedireze oloxiin zarlal gargagdaba. Ene hamganai zyhenь xadaa: dunda bejetei, seber niiurtai, xara yhetei, xara-xyrin niydetei, sagaan mitkaal platiji utahan oimohotoi ba başmaak ymedhen. Dursagdahan Tiixonovaaji olhon xyn, tereeniii darii sagaa nadada asaraxa...

Generaal-majoor Şylьgiiin.

Iigeze xaanta Rosiin nojod, yniee ba... exenerii adilidxan xaraza, tedeeniii biderexe tuxai prikaaz gargadag baihan ivm.

Tarilgada beledxelgyi kolxoozuud

ZIDE. Burgaltain somonoi, Voroşiilovoi neremzete kolxooz yrehee seberleze dyyrgeedyi. Maşiina zebsegee zahaagyi. Agrotexniis xemzee abalgii tahalduulhan baina.

Iime baigaad, şazanai hain yder „saga lga" yngergeze, xeden yder arxidaza azalaa harniuulba.

Kolxooznig.

* * *

XORI. Xezengiin somonoi, Staalinai neremzete kolxoozoi tyryylegşe Arsalangai gedeg modo beledxelee dyyrgehen xoinoo tarilgada beledxexe xydelmeriee exilxebdi geze eelzeende tabiaad huuna. Tarilgada beledxexiin tuilda baina.

Xezengiin, Şuluutlin

* * *

XORI. Dunda Xudanai somonoi, Voroşiilovoi neremzete kolxooz xabarai tarilgiin yjede xereglegdexe moridoi tezeelde adag muu ybehe xadagalaa.

Myn tereenşelen, yrehenь seberlegdeedyi. Maşiina plyygee zahaa ydii. Agrotexniis xemzee abalgiin tysebii dyyrgenegyi.

Horbolzologşo negen

Seber hain yrehetei

Xiaagta. Xyderiiin somonoi „Ulaan-Saxiuurta" kolxooz xabarai tarilgiin beledxelii hamaar xeze baina. Tarilgada xereglegdexe maşiina zebsegei zahabariii tysebei johoor dyyrgee. Erxim şinartaigaar yrehejee seberlehen ba eneenhee 98 ceentner şeniicii soortolzo xaagalaa.

Agro-xemzeenei talaar pooli deere saha togtooxo tysebee 157 proceent dyyrgehen ba 640 terge şibxe gargaxa johotoi aad, 460 terge şibxe pooli deere gargaba.

Dor. Zig

Oroşo garşanь bişegdenegyi

Zakaamin. Sanagiin somonoi Dorziijevoi neremzete kolxoozoi şotovood Çimed- Dorzo Badmaajev 1936 onoi olzo xubaariii xoişo tataza baina.

Şalgalta xexe gexede kolxoozoi zeeriiin garşa ba oroşo oroidoo bişegdeegyi. Şotovood Badmaajev eereingee xydelmeri xurdadxaza jabuulxiin orondo 10 garan xonog arxidahaar sagaa yngergebe.

Aimagai organizaacanuud Badmaajev tuxai medeze baigaad xemzee jyynde abanagyib.

Sanagiin.

Gurban zil soo olzoo xubaanagyi

Xori. Deede-Xyrbiiin somonoi Raazymovai neremzete kolxooz (tyryylegşenь Radna Cerenei) 1934 onhoo xoişo mynee xyrter olzo xubaari xeegyi.

Uşar iimehee kolxoozniguudanь azalta yderəəş, olhon olzojooş mededeggyi.

Jyya deerehee ene kolxoo iime emxigyi boloob? Aimagai gazarai tahag anxaraxa ujalgatai.

Xydəə bişegşe.

Hainaar huralsana

Biçyyrei aimagai Okiino-Kliyyçevskiin Kyrenkoovaagai neremzete kolxoozlo yseg bişeg medexegyiji usadxaxa kryzoog neegdeed, xamta 41 kolxoozni guud hurza baina. Haragşad yzexe johotoi programaa xysed hainaar oilgono. Tere kryzoog too Soveed Xolboon dotorxi baidal tuxai ba olon ulasai xoorondiin baidal, ilangajaa Ispaaniiin dotoroi dainai baidal tuxai asuudalnuudii tabiza jixe honirxon huralsana.

S. Boriin.

Xariuusalgata redaaktori orologşo D. ARDIIIN

MYNƟƟDER

„ERDEM" KINOODO
Maatь

„PROGREES" KINOODO
Nyxer Staalinai elidxel

XARAGTII

Aradai gegeerelei kaadranuulai kvalifikaacii deeşelyylxe institityydei dergede exin hurguuliiin hurgaişanarii beledxexe kyyrse emxidxeg lexenь. Ene kyyrsede 7 dxi klaashaa dooşo bişe erdimtei xynyyd abtaxa. Kyrsaantnuud xamtiin bairaar, stipeendieer xangagdaxa. Kyyrsede oroxoo xysegşed: erdimei, nahanai, bejiin elyyrei dokymeentnuulii ba xydelze baigaa bol tendehee spraavxa abaad, edeniii xabsaruulhan medyylge barixa johotoi.

Xeşeel maartiin 10-haa exilne.

Aradai gegeerelei kaadranuulai kvalifikaacii deeşelyylxe institityydei kanceliaarida (Leeninskii, 21) azalai yjede medyylge abna, zaabari ygene.

Aradai gegeerelei kaadranuudai kvalifikaacii deeşelyylxe institityyd.

Yde myrenei xyyrgiin zahajdaza baihanda, tereen deegyyr jabaxii boliuulba geze mori, terge, avtomaşiniiin ezedte Ulaan-Ydiin gorkomxooz sonooxono. Tiime deerehee Smoolinski gudamziin esesete (Kyzneeçinii riaad) Ydii garxa xargui bii bolbo. Eneenhee ondoo teegyyr jabaxanь xoriuultai.

Gorkomxooz.

„Kraasnii proizvoolistvenik" geze olzoboriiin arteelь (şilei zavood) emderhen şil amhaita, sonxiin şilei bisarxai ba bişe emderxei şilnyydii xudaldaza abxa. Sengiin ezelteinь taaralsaagaar tyledeg. Aadres Xydelmerişenei goorod, Vorovskiiin gudamza № 1, telefoon 1—94.

Pravleeni.

MYNƟƟDER

OROS DRAAMIIN GYRENEI TEAATR

Premьjeera V. Şkvaarkin

Çyzoi rebioonok

(Oros kelen deere) 3 aakttai, 5 kartiintai komeedi.
A. N. Boriisogleebskiin xyteliberleer tabigdaxa.
Zyzegei exilxenь 8 çaashaa. Kaassa yder 11-hee 2 ç. ydeşe 5-haa 9 ç. boltor

Redaakciin aadres: Ulaan-Yde, Ceentrosojuuziin 19. Redaakciin telefoonuud: xariuusalgata redaaktorai — 3-44, xariuusalgata sekretaarai — 3-23, xydee azalai xeltesei — 7-55, azayiledberiiin xeltesei —5-07.

Nomoi gargagşa C. NIMAAJEV. Verstaalagşad: D. BALDANAI ba D. ZAMSIIN B.-M. Praavda ba Ynenei tipograafi Ypolglavliit 172